

OTKRIĆE U HRVATSKOM PODMORJU

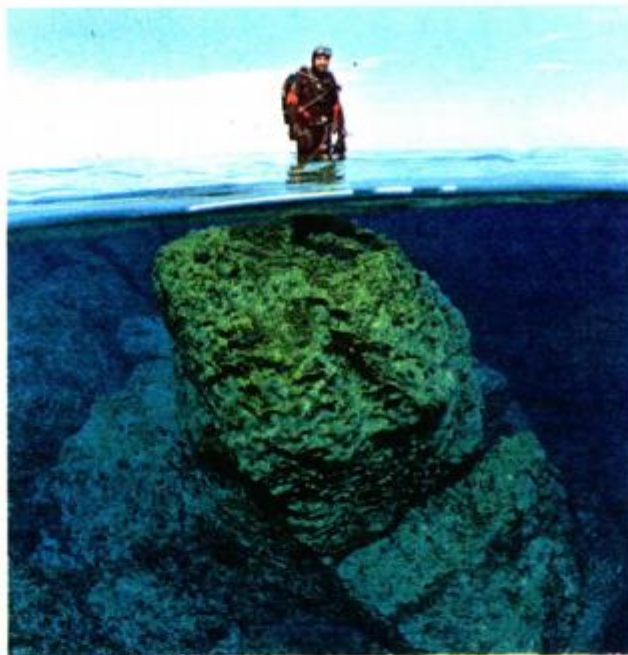
Ispod mora pronašli 2200 godina staru maslinu

Sačuvani plod i koštice maslina će nakon arheobotaničkih analiza pružiti niz novih spoznaja o trgovini u doba antike, vrsti masline i području gdje su se one proizvodile

Plod masline star 2200 godina, ingoti olova i brončani top pronađeni su u hrvatskom podmorju.

Ove, u hrvatskim i svjetskim okvirima rijetke i dragocjene podmorske nalaze otkrili su ronionci Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda i njihovi vanjski suradnici. Oni su tijekom zaštitnog istraživanja koje je provedeno tijekom proteklog tjedna na pličini Pupak u akvatoriju otoka Palagruže pronašli nekoliko do sada javnosti nepoznatih nalazišta antičkih i novovjekovnih brodoloma. Prema riječima voditelja istraživanja, arheologa Jurice Bezaka, najveće iznenađenje istraživanja i nevjerojatno otkriće predstavlja nalaz gotovo potpuno očuvane masline stare oko 2200 godina. Plod, s i danas vidljivom teksturom ovojnice pronađen je tijekom ispiranja sadržaja jedne amfore grčko-italskog tipa u kojoj se nalazio veliki broj koštica maslina.

Nadali smo se pronalasku koštica grožđa jer se prema podacima iz stručne literature u ovom tipu amfora koje su se proizvodile tijekom 3. i 2. st. pr. Kr. na području južne Italije transportiralo vino. Sačuvani plod i koštice maslina će nakon arheobotaničkih analiza pružiti niz novih spoznaja o trgovini u doba antike, vrsti masline i području gdje su se one proizvodile. Drugo nalazište, antički brodolom s ingotima olova, kojih je tijekom ovog izuzetno uspješnog istraživanja pronađeno čak dvanaest, također predstav-

lja prvi nalaz i dokaz takvog tipa tereta na ostacima antičkih brodova koji su pronađeni u našem podmorju. Osim ingota, među ostacima brodoloma pronađene su i amfore koje su se proizvodile u tadašnjoj rimskoj provinciji Hispaniji tijekom druge polovine 1. st. pr. Kr. Također, i olupina mletačkog broda iz 16. st. koja se nalazi na istoj pličini otkrila je jednu novu tajnu. Na njoj je pronađen veliki brončani top, nekoliko topova od kovanog željeza i ostaci drvene brodske konstrukcije - otkriva Bezak. Pličina Pupak u blizini otocića Galijule, najjužnije zemljopisne točke Hrvatske, svojevrsna je riznica hrvatske podvodne kulturne baštine. Malena pličina i njezine hridi nedaleko od otoka Palagruže, poveznice na transjadranskom plovnom putu iz-

među istočne i zapadne obale Jadranskog bila je kobna za mnoge brodove tijekom protekla dva milenija. Riječ je o izrazito kompleksnom arheološkom nalazištu, mikrolokaciji na kojoj su do sada otkriveno čak četiri antička i tri novovjekovna brodoloma. Nekoliko njih danas leže jedni preko drugih i tako svjedoče o kontinuitetu plovidbe našim morem. Zahvaljujući sredstvima Ministarstva kulture, sudjelovanju ronilaca Specijalne policije MUP-a i velikom trudu stručnog tima koji su činili M. Brzac, D. Frka, A. Nađ, T. Stipčević, I. Jambori i V. Vazdar zaštićeni su brojni arheološki nalazi i rasvijetljene tajne koje krije ova magično privlačna i misteriozna pličina.

J.B.

Snimke: DANIJEL FRKA, MARINO BRZAC & DANIJEL FRKA